

дослідницькі та проєктні завдання, інтерактивні вправи природоохоронного змісту, екологічні комікси, цифрові освітні ресурси, участь у соціально значущих екологічних акціях. Нами встановлено, що системне поєднання цих засобів із забезпеченням наступності та послідовності навчальних впливів сприяє активізації пізнавальної діяльності учнів і гармонійному розвитку всіх компонентів екологічної компетентності.

Контрольний етап експерименту засвідчив позитивну динаміку рівнів сформованості екологічної компетентності учнів експериментальних груп: суттєве зростання частки учнів із високим рівнем її сформованості, особливо за діяльнісно-практичним та особистісно-рефлексійним компонентами.

Таким чином, результати експериментального дослідження підтверджують ефективність запроваджених дидактичних умов формування екологічної компетентності молодших школярів у процесі вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ» та засвідчують доцільність їх використання як системного засобу забезпечення цілісного розвитку когнітивного, емоційно-ціннісного, діялісно-практичного й особистісно-рефлексійного компонентів екологічної компетентності.

Дидактико-методичні рекомендації з управління аудіативною діяльністю молодших школярів на уроках читання у 1-2 класах

О. В. Вашуленко,
*науковий співробітник відділу
початкової освіти імені О. Я. Савченко
Інституту педагогіки НАПН України*

Одним із пріоритетних завдань сучасної початкової школи є формування в молодших школярів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях. Ефективність цього процесу залежить від педагогічних умов, які виступають механізмом забезпечення активності учнів в аудіативній діяльності. До таких умов належать:

- створення мовленнєво-комунікативного середовища – атмосфери, у якій слухання стає не пасивним процесом, а основою для пізнавальної діяльності;
- мотиваційна спрямованість аудіативної діяльності (мотивовані учні активно залучаються до процесу слухання, концентрують увагу, прагнуть зрозуміти зміст почутого);
- психологічна підтримка навчання молодших школярів у період воєнного стану;
- урахування рівня розвитку індивідуальних і вікових особливостей учнів 1-2 класів;
- дидактично обґрунтований добір змісту навчального матеріалу для аудіювання та систематичність подання мовленнєвого контенту (теоретична і практична цінність, новизна, зв'язок із сучасністю, відповідність віковим особливостям молодших школярів та їхньому досвіду);

– застосування інтерактивних методів і прийомів, форм навчання, що перетворюють аудіювання на активну пізнавальну діяльність (колективна, парна, групова усна взаємодія, ігрові ситуації, моделювання життєвих ситуацій та ін.);

– використання аудіовізуальних засобів та цифрових технологій (різних джерел інформації для слухання) – різноманітність матеріалу допомагає учням звикати до різних темпів, інтонацій, голосів, що формує гнучкість слухового сприйняття та вміння розуміти мовлення у реальних ситуаціях;

– забезпечення міжпредметних зв'язків у процесі формування аудіативних умінь на уроках читання.

Сприймання і розуміння усного мовлення безпосередньо залежить від низки факторів, які визначає мовний матеріал, режим аудіювання та труднощі, спричинені умовами сприймання. А саме: тривалість звучання аудіотексту; наявність у тексті нових / незнайомих слів; спосіб представлення тексту; темп мовленнєвого повідомлення; наявність чи відсутність зорових опор; одноразовість чи багаторазовість презентації. Саме тому виникає потреба у чіткому дотриманні дидактичних вимог до змісту, обсягу та рівня складності навчальних текстів, які забезпечать доступність, методичну доцільність і поступовість у формуванні навичок розуміння усного мовлення.

Таким чином, ефективне управління аудіативною діяльністю молодших школярів на уроках читання забезпечує не лише формування і розвиток аудіативних умінь, а й сприяє розвитку ключових когнітивних процесів, що лежать в основі подальшого навчання. Поєднання доступного змісту, продуманих методів і прийомів, чіткої організації етапів аудіювання створює умови для успішного формування аудіативної компетентності учнів 1–2 класів. Дидактично виважений добір матеріалу є ключовою передумовою успішного оволодіння аудіативними вміннями, що, у свою чергу, створює міцне підґрунтя для подальшого мовленнєвого й навчального поступу молодших школярів.

Управління розвитком обчислювальних навичок молодших школярів в умовах застосування різних форм навчання

Н. П. Листопад,
науковий співробітник відділу
початкової освіти імені О. Я. Савченко
Інституту педагогіки НАПН України

Нестабільність освітнього процесу в школі, спричинена військовим станом у державі, зумовлює застосовувати різні форми навчання – очне, дистанційне, змішане. Успішне управління навчально-пізнавальною діяльністю в умовах, коли форми навчання можуть динамічно змінюватися навіть впродовж невеликого проміжку часу, потребує дотримання низки дидактико-методичних вимог, які підвищують якість засвоєння обчислювальних навичок, а саме:

1. Систематичність контролю. Вона полягає у безперервному моніторингу рівня сформованості навичок, причому з акцентом не лише на кінцевий результат